

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

od roku szkolnego 2018/2019

JĘZYK POLSKI

Zasady oceniania rozwiązań zadań
z przykładowego arkusza egzaminacyjnego (EO_Q)

GRUDZIEŃ 2017

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa

Zadanie 1. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia tekstów literackich oraz innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

TAK, NIE

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia tekstów literackich oraz innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia tekstów literackich [...].

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 4. (0–1)**Wymaganie ogólne**

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia tekstów literackich oraz innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

9) charakteryzuje narratora.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 5. (0–2)**Wymaganie ogólne**

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy ([...] przysłówki [...]), określa jego funkcję w tekście.

a)

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

b)

Zasady oceniania

1 punkt – poprawne określenie znaczenia przysłówka w tekście.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Powtórzenie wyrazu „wszędzie” podkreśla, że całe tereny Afryki są oświetlone słońcem w przeciwieństwie do terenów północy Europy.

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

3. Poznanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka [...] komunikowania się ludzi.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

11) rozpoznaje typy wypowiedzi, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia [...] rozkazujące – rozumie ich funkcje [...].

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

6) rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście.

Klasy VII i VIII

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

7) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl urzędowy.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

TAK, NIE

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe

3. Poznanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

12) rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie) [...];

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 8. (0–2)

a)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

4) zna i rozpoznaje w tekście literackim [...] przenośnię [...] oraz określa jej funkcję.

Zasady oceniania

1 punkt – poprawne wyjaśnienie przenośni.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Scena świata obracała się ledwie-ledwie to obrazy/widoki świata, które coraz wolniej zmieniają się przed oczami podróżujących.

b)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...].

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

5) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach.

Zasady oceniania

1 punkt – poprawne podanie frazeologizmu wraz z wyjaśnieniem.

0 punktów – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

- „*Stary jak świat*” – *bardzo stary, istniejący od niepamiętnych czasów.*
- „*Nie z tego świata*” – *coś niesamowitego, nierzeczywistego.*

Zadanie 9. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

6. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 10. (0–3)

Wymagania ogólne

II. Kształcenie językowe.

5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

3) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;

7) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;

2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].

Klasy VII i VIII

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;

2) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia [...] argumentów [...].

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] ogłoszenie [...].

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 punkty	treść zgodna z poleceniem, uwzględniona zachęta do czynnego uczestnictwa w wycieczce; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto ogłasza? do kogo kieruje ogłoszenie? co ogłasza? kiedy się odbywa? gdzie/u kogo można się zgłosić?
1 punkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględniona zachęta do czynnego uczestnictwa w spotkaniu; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO do kogo kieruje ogłoszenie? ORAZ/ALBO co ogłasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie/u kogo można się zgłosić?
0 punktów	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO do kogo kieruje ogłoszenie? ORAZ/ALBO co ogłasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie/u kogo można się zgłosić?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 punkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 punktów – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Przykładowe rozwiązanie (ocenione na 3 pkt)

Uwaga!

Wszystkich miłośników przyrody ojczyzej zachęcamy do udziału w wyjątkowej wycieczce do Puszczy Białowieskiej. Odbędzie się ona 26 maja 2018 r. W programie wyprawy spacer po puszczy, wizyta w Muzeum Przyrodniczym oraz podziwianie króla puszczy – żubra. Zgłoszenia przyjmujemy do 20.05.2018 r. w sali przyrodniczej.

Zdecyduj się już dziś! Zapraszamy!

Szkolny Klub Turystyczny

Zadanie 11. (0–2)

a)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...].

Wymaganie szczegółowe

Klasy VII i VIII

Lektury obowiązkowe: Adam Mickiewicz, [...] *Pan Tadeusz* (całość).

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*

b)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].

Wymaganie szczegółowe

Klasy VII i VIII

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi [...].

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Tadeusz podróżował, aby zdobyć wykształcenie, nabyć ogłady towarzyskiej.

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe

3. Poznanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

1) rozpoznaje w wypowiedziach części mowy ([...] przysłówki [...]) [...];

8) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach ([...] okolicznik);

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

BC

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej [...] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

4) zna i rozpoznaje w tekście literackim [...] pytanie retoryczne [...] oraz określa jego funkcję.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

TAK, TAK

Zadanie 14. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.
- 6) odróżnia informacje o faktach od opinii;

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

TAK, TAK

Zadanie 15. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

komiksy doświadczonych twórców, filmy, animacje, książki (literatura), prace graficzne, malarstwo

Zadanie 16. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

KLASY IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 7) charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 17. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

4) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 18. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

5) rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, [...] rozumie ich znaczenie.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

Zrobić coś w inny sposób; podejść do czegoś z innej strony.

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

KLASY IV–VI

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

4) zna i rozpoznaje w tekście [...] powtórzenie oraz określa jego funkcję.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
powtórzenia

Zadanie 20. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy VII i VIII

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

4) zna i rozpoznaje w tekście [...]: neologizm [...].

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 21. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

8) rozróżnia synonimy.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 22. (0–1)

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

TAK, TAK

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia [...] innych tekstów kultury.

II. Kształcenie językowe.

6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi [...] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

4) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi, rozpoznaje wypowiedzi wieloznaczne [...].

Zasady oceniania

2 punkty – podanie poprawnej odpowiedzi w obu podpunktach.

1 punkt – podanie poprawnej odpowiedzi w podpunkcie a) lub b).

0 punktów – niepoprawne odpowiedzi w obu częściach zadania lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

a) *Fundament – podstawa, baza do budowy, tworzenia czegoś.*

b) *Solidne przygotowanie fundamentów opowiedanej historii* polega na zgromadzeniu potrzebnych informacji o świecie, w którym będzie osadzona akcja komiksu, np. przez poznanie źródeł historycznych, obejrzenie filmów przedstawiających określone czasy. *LUB Solidne przygotowanie fundamentów opowiedanej historii* to wykreowanie elementów rzeczywistości, która stanowić będzie tło akcji komiksu.

Zadanie 24. (0–1)

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych.

Wymaganie szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

1) wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.

0 punktów – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 25. (0–20)

Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym

Temat 1.

Podróże nie tylko pozwalają poznać świat, lecz także pomagają zrozumieć siebie. Napisz rozprawkę, w której odwołasz się do lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 słów.

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Kształcenie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
6. Poznawanie wybranych dzieł wielkich pisarzy polskich [...].

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Rozwijanie umiejętności wypowiedzania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych.
5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętność organizacji tekstu.

Wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

Klasy IV–VI

- 9) charakteryzuje [...] bohaterów w czytanych utworach;
- 12) określa tematykę i problematykę utworu;
- 15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- 16) określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi;
- 17) przedstawia własne rozumienie utworów i je uzasadnia;
- 19) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- 20) wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów.

Klasy VII i VIII

- 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, dokonuje ich hierarchizacji.

Klasy VII i VIII

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];
- 3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);
- 4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
- 5) odróżnia przykład od argumentu;
- 6) przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego;
- 7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] list [...].

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB• W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy retoryczne

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Pogłębiona argumentacja.• Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.• Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.• Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.• Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Podjęta próba argumentowania.• Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).• Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).</p> <p>ALBO</p> <p>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.</p>
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.• Graficznie wyodrębnione akapity.• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.• Graficznie wyodrębnione akapity.• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.• Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedności ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszycy środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, należy ocenić ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź należy przyznać 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, należy ocenić ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), należy przyznać 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacji tematu wypowiedzi, elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych*. W pozostałych kryteriach należy przyznać 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.

7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Oznaczanie błędów w wypowiedzi pisemnej

Rodzaj błędu	Graficzny sposób oznaczenia	Przykład	Literowy sposób oznaczenia
błąd językowy (fleksyjny, składniowy, leksykalny, frazeologiczny, słowotwórczy)	podkreślenie linią prostą	<i>Należy ufać <u>przyjacielom</u>.</i>	jęcz.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ rowerem.</i>	jęcz.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce <u>gżeje</u>.</i>	ort.
błąd interpunkcyjny	znak X w miejscu brakującego znaku przestankowego lub niepoprawnej interpunkcji	<i>Obiecał X że napisze list.</i>	int.
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie słowa kołem	<i>Należy ufać <u>przyjacielom</u>.</i>	jęcz./ort.
błędy logiczne	podkreślenie linią falistą	<i>Włożyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u>.</i>	log.
fragment nie na temat	objęcie nawiasami kwadratowymi	<i>[Fragment odbiegający od tematu.]</i>	tem.
błąd graficzny	podkreślenie dwiema liniami	<i>Słońce <u><u>śweci</u></u>.</i>	graf.

Przykładowe ocenione rozwiązanie

Większość ludzi lubi podróżować, poznawać nowe miejsca. Lubi zachwycać się nieznanymi obyczajami. Motyw wędrówki głównego bohatera powtarza się w wielu utworach literackich.

Takim przykładem jest *Odyseusz*, bohatera eposu Homera. Król Itaki, zanim dotarł do kresu swej podróży, przeżył wiele niezwykłych przygód, dużo się nauczył. Poznał zarówno słabe strony swych towarzyszy, jak też własne wady. Kolejne przeszkody, jakie napotykał w drodze, zmuszały go do podejmowania coraz to bardziej wymagających wyzwań. Wydostanie się z więzienia u Polifema dowiodło odwagi i sprytu bohatera, ale zarazem odsłoniło jego próżność oraz krótkowzroczność. Z kolei przepłynięcie obok wyspy syren udało się dzięki temu, że Odys nauczył się przewidywania i stał się rozważny.

Podobnie było w przypadku *Małego Księcia*, tytułowego bohatera książki A. Saint-Exupéry'ego. Poszukiwania chłopca nie były bezowocne. Dzięki nim dowiedział się wielu ważnych rzeczy. Na poszczególnych planetach spotkał ludzi, którzy mimo że byli dorośli, to dziwnie się zachowywali. Starał się ich zrozumieć, a kiedy nie widział sensu w tym, co robili, odchodził i szukał dalej. Podróże nauczyły *Małego Księcia*, że najważniejszymi wartościami w życiu są przyjaźń i miłość, odpowiedzialność za innych. Bogatszy o te doświadczenia, postanowił wrócić do swej Róży.

Przedstawione argumenty oraz przykłady dowodzą, że podróż, wędrówka to nieodłączny element naszego życia. Jeśli tylko zechcemy skorzystać z szans, jakie nam stwarza, wyzwań, które niesie, dzięki niej wzbogacimy się wewnętrznym.

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego tekstu literackiego (*Odysei* Homera); wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy retoryczne:** 5 pkt – pogłębiona argumentacja; argumenty zilustrowane trafnymi przykładami – odwołanie się do *Odysei* i *Małego Księcia*; uczeń porządkuje argumentację.
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie przywołanych lektur – tekstów wskazanych w poleceniu; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Wypracowanie o charakterze twórczym

Temat 2.

***Dzięki niemu udało mi się lepiej zrozumieć świat.* Napisz opowiadanie o swoim spotkaniu z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną postać. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 słów.**

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].
3. Kształcenie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].
6. Poznawanie wybranych dzieł wielkich pisarzy polskich [...].

II. Kształcenie językowe.

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej.

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Rozwijanie umiejętności wypowiedzania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych.
5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętność organizacji tekstu.

Wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

Klasy IV–VI

- 9) charakteryzuje [...] bohaterów w czytanych utworach;
- 12) określa tematykę i problematykę utworu;
- 15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
- 16) określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi;
- 17) przedstawia własne rozumienie utworów i je uzasadnia;
- 19) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- 20) wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów.

Klasy VII i VIII

- 7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- 9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...].

Klasy IV–VI

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych [...] opowiadanie (twórcze [...]) [...].

Klasy VII i VIII

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
- 2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi [...];

3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami [...].

Zasady oceniania

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).• Poprawność rzeczowa.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.• Graficznie wyodrębnione akapity.• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.• Graficznie wyodrębnione akapity.• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.• Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Zakres środków					
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none">• zróżnicowana składnia• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, należy ocenić ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź należy przyznać 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, należy ocenić ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), należy przyznać 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacji tematu wypowiedzi, elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych*. W pozostałych kryteriach należy przyznać 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Oznaczanie błędów w wypowiedzi pisemnej

Rodzaj błędu	Graficzny sposób oznaczenia	Przykład	Literowy sposób oznaczenia
błąd językowy (fleksyjny, składniowy, leksykalny, frazeologiczny, słowotwórczy)	podkreślenie linią prostą	<i>Należy ufać <u>przyjacielom</u>.</i>	jęz.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ rowerem.</i>	jęz.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce <u>gżeje</u>.</i>	ort.
błąd interpunkcyjny	znak X w miejscu brakującego znaku przestankowego lub niepoprawnej interpunkcji	<i>Obiecał X że napisze list.</i>	int.
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie słowa kołem	<i>Należy ufać <u>przyjacielom</u>.</i>	jęz./ort.
błędy logiczne	podkreślenie linią falistą	<i>Włożyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u>.</i>	log.
fragment nie na temat	objęcie nawiasami kwadratowymi	<i>[Fragment odbiegający od tematu.]</i>	tem.
błąd graficzny	podkreślenie dwiema liniami	<i>Słońce <u>śweci</u>.</i>	graf.

Przykładowe ocenione rozwiązanie

Deszczowy listopad trwał w najlepsze. Jedyne, co pozwalało przetrwać tę smutną porę roku, to książki. Wyposażony właśnie w nową lekturę wsiadłem do pociągu.

Na szczęście znalazłem wygodne miejsce przedziale. W kąciku przy oknie siedział tylko starszy pan. Po chwili oddałem się lekturze kolejnej powieści Sapkowskiego. Starszy pan również czytał. Zauważyłem, że mężczyzna trzyma w ręku piękne wydanie „Pana Tadeusza”.

– O, widzę, że jest pan wielbicielem naszego wieszczą narodowego – powiedziałem.

– Ta książka jest dla mnie czymś więcej. Znam ją właściwie na pamięć. – odrzekł z błyskiem w oku.

– To niezwykle. Mnie trudno było przez nią przebrnąć, kiedy omawialiśmy ją na lekcjach.

– Ach, to zupełnie normalne. W twoim wieku i w dzisiejszych czasach nie myśli się o ojczyźnie, wolności i tradycjach w taki sposób, w jaki ja to robiłem.

– Ale dlaczego?

– To długa historia. Urodziłem się w czasach, gdy Polska nie była wolnym krajem. Jako młody chłopak wraz z innymi walczyłem o jej niezależność. Niestety, nie udało się. Musiałem uciekać przed represjami. Tułałem się po całym świecie. Pracowałem w różnych miejscach:

w kopalni złota, byłem majtkiem na statku, miałem fermę, zakład kowalski, a potem nawet fabrykę cygar. Nigdzie nie potrafiłem jednak znaleźć dla siebie miejsca.

– Bardzo to smutne.

– Już prawie zadomowiłem się w dalekiej Panamie, ale nieoczekiwanie mój spokój, przerwało niezwykle zdarzenie. Dostałem polskie książki – m.in. właśnie „Pana Tadeusza”! Przeżyłem wstrząs. Miałem poczucie winy, że już prawie zapomniałem mowy ojczystej. Podczas lektury zapadłem w dziwny letarg, zapomniałem o swoich obowiązkach zawodowych, co doprowadziło do wypadku. Zostałem zwolniony.

– Jak pan sobie poradził potem?

– Zrozumiałem wreszcie swoje przeznaczenie. Dzięki poezji Mickiewicza, który przecież też był tułaczem, uświadomiłem sobie, że ojczyzna to nie tylko ziemia rodzinna, ale też mowa, tradycje, pamięć. Do Polski wróciłem niedawno.

Pociąg zatrzymywał się właśnie na stacji docelowej. Za szybą widać było białe-czerwone flagi – jutro przecież święto niepodległości. Po raz pierwszy będzie miało dla mnie inne znaczenie niż wcześniej.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – opowiadanie; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń pisze o spotkaniu ze Skawińskim – bohaterem utworu H. Sienkiewicza *Latarnik*; wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.

2. Elementy retoryczne: 5 punktów – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: opisu, charakterystyki bohaterów, określenie czasu i miejsca akcji, dialogu, puenta; twórcze wykorzystanie treści *Latarnika* Henryka Sienkiewicza.

3. Kompetencje literackie i kulturowe: 2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie Lektury obowiązkowej – *Latarnik* Henryka Sienkiewicza; poprawność rzeczowa.

4. Kompozycja tekstu: 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.

5. Styl: 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.

6. Język: 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.

7. Ortografia: 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja: 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.